

VIENYBĖ

LITHUANIAN DAILY

VIENYBĖ visų Amerikos lietuvių dienraščio lietuvių privalo remti savo dienraštį. Vienybės palaikymui ruošiamas piknikas

išsi geros vašomi lankytis

New York Public Library
470 Fifth Ave.

LII. METAI. 194 (486) N. Telephone: Evergreen 7-7840

BROOKLYN, N. Y. ANTRADIENIS, 1938 M. RUGPIŪCIO. AUGUST 23 D.

KAINA 3 CENTAI

GENEROLAS FRANCO ATSIKĖ ATŠAUKTI SVETIMTAUČIUS IŠ KARO LAUKO

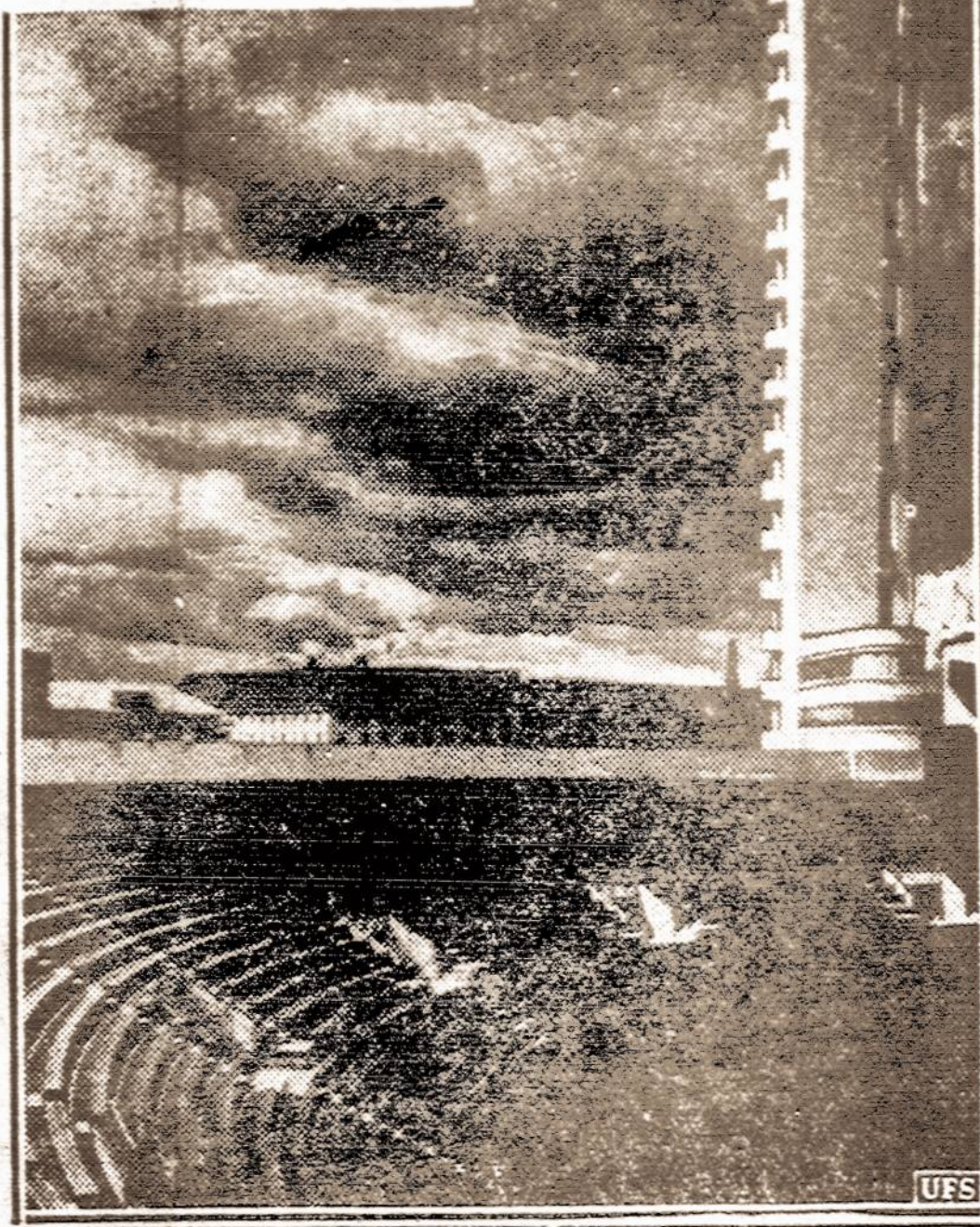
LONDONAS — Rugpj. 21 — Generolas Franco atmetė Didžiosios Britanijos planą, kuriame buvo reikalaujama atšaukti svetimšalius savanorius iš Ispanijos kovų lauko. Maloniam diplomatiniam rašte, anksčiau jis tą planą dalinai buvo priėmęs ir išsiuntė Europos Nesikišimo komiteto nariams. Vyriausias sukilėlių vadas, generolas Franco pareiškė savo nuomonę, kad jeigu reikalaujama iš jo atšaukti svetimšalius savanorius, jį sutiktų su tuo, jei ir iš lojalistų būtų tas pat reikalaujama. Britų aukštieji valdininkai nieko konkretaus iš šio generolo Franco notą, kuri buvo adresuota dvidešimt šešių tautų Nesikišimo Komitetui, neatsakė. Šią notą Franco įteikė Sir Ro-

bert M. Hodgson'ui, kuris yra oficialis Britų atstovas Ispanijos sukilėlių sostinėje — Burgo. Britai savo notoje reikalavo ne tik atšaukti dešimt tūkstančių kariuomenės iš svetimšalių grupių, bei palikti laisvais du tuostus, per kuriuos Ispanijos lojalistai galėtų įsivesti sau maisto, kuris reikalingas civiliams gyventojams. Toliau notoje Franko pareiškė, kad sukilėlių valdoma Ispanijos teritorija yra didesnė už lojalistų ir turinti legalią ir pastovią vyriausybę. Sukilėlių valstybė jau yra pripažinta daugelio pasaulio vyriausybių ir yra valdoma po vėliava, kurią prieš aštuonis metus visas pasaulis žinojo, pripažino ir gerbė. Jis minėjo, kad niekas negali mums pasakyti ką daryti ir kaip tvarkytis.

PRANCŪZIJOS PREMIERAS PASMERKĖ 5 DIENŲ DARBO SAVAITĖ

PARYŽIUS. — Prancūzijos premieras Edourd Daladier savo kalboje į tautą, kurią pasakė per radio, pasmerkė darbininkų pastangas trumpinti darbo valandas industrijoje ir pramonėje. Esą 40 valandų darbo savaitės nuostatai turės būti modifikuoti, kad bent valstybės apsaugai reikmenis gaminti industrija galėtų dirbti 48 valandas savaitėje. Prancūzijos premiero nuomone, visas kraštas nukentė, kuomet nėra reikiamo pasitikėjimo krašte ekonomine būkle, kuomet eina nuolatiniai susikirtimai tarpe darbininkų ir darbdavių. Tokiu atveju ir užsienis nepasitiki valstybės ekonomine padėtimi ir tas yra svarbiausia priežastimi franko nukritimo iki žemiausio laipsnio, kokį vyriausybė gali leisti. Viso krašto pajamos nuo 1931 m. sumažėjo daugiau kaip pusiau, kas dar labiau padidina nepasitikėjimą krašte ekonomine būkle.

Helsinkio stadionas Suomijoje, kur 1940 metais bus pasaulinė sporto olimpiada.

VENGRIJOS REGENTAS HORTHY VIENOJ

VIENA, Rugpjūčio 21 d. — Vengrijos regentas admiralas Nicholas Horthy su žmona ir keletu kitų žymių Vengrijos valdininkų atvyko į Vieną, kur jam buvo suruota karališkos sutiktuvės. Horthy atvažiavo savaitės vizitui, kurio metu jis turės svarbių pasitarimų su Adolfu Hitleriu, Regentas pirmą kartą atvažiavo į buvusią Austro-Vengrijos sostinę. Nazų spauda, rašydama apie šį vizitą, kurį vadina kaimyninės valstybės draugiškumu, jungdama Vengriją prie Romos-Berlyno ašies, pabrėžia — Vengrija yra tvirtiausia taikos bei saugumo siena vidurinėje Europoje — Dunojaus ruože. Regento Horthy's vizito tikslas yra užmegsti glaudesnius bendradarbiavimo ryšius tarp Vengrijos ir Vokietijos. Horthy su žmona ir jo palydovais Vienos gelžkelio stotyje, kuri buvo pasipūsusį abiejų valstybių vėliavomis, pasitiko Hitlerio atstovai. Kartu su Horthy atvažiavo premjeras Bela Imredi ir užsienio reikalų ministras Kolomon de Kanya. Arthurui Seyss-Inquart, Austrijos gubernatoriui pirmajam teko garbė pasveikinti aukštųjų svečius. Sveikinimo metu gubernatoriui įteikė poniai

Horthy gražų puotą gėlių. Įteikęs gėles jis atsisuko į 70 metų senumo regentą sakydamas: "Man tenka garbė pasveikinti jus vardu kanslerio Hitlerio ir visos Vokietijos. Man malonu jus priimti Austrijoje, Austrijoje, kuri istorijos lapuose yra žinoma, kaip Vengrijos tėvynė."

New Yorko architektas Kaune

KAUNAS. — New Yorko architektas Harry Brainerdas dabar atvyko į Kauną. Čia jis yra miesto šeiminkų ir inžinierių svečias. Viešėdamas susipažįsta su Kauno moderniąja statyba. Brainerdas nori iš savo kelionės patyrimų daug ką pritaikyti New Yorko tvarkymui, gražinimui.

NEW JERSEY LIETUVIAI SU VIENYBE

CRANFORD, N. J. — New Jersey lietuvių suruostas 7-tas metinis VIENYBĖS piknikas puikiai pavyko. Platesni šio pikniko aprašymą skaitytojas ras kitose šios VIENYBĖS laidose vietoje. Čia norime tik pabrėžti tą malonų faktą, kad New Jersey lietuvių su VIENYBE Amerikos Lietuvių Piliiečių Klubas iš Bayonne, N. J., buvo oficialiu šio VIENYBĖS pikniko rengėju. Šio klubo veikėjai energingai darbuos kaip pikniko surengimui, taip ir pačiame piknike gausiai susirinkusios publikos pavaišimui ir palinksminimui. Visa eilė pirmiausių New Jersey lietuvių pasakė karštas kalbas pikniko programos metu. Visa skaitlinga publika šiuo VIENYBĖS pikniku patenkinta.

VIENYBĖS leidėjai, redakcija ir administracija džiaugiasi tokia New Jersey lietuvių nuosirdžia parama tautiškam dienraščiui, kuris yra reikšėję visos Amerikos lietuvių tautinės minties. Už malonų padaravimą šio VIENYBĖS pikniko surengimui reikiame nuosirdžios padėkos žodį Amerikos Lietuvių Piliiečių Klubui ir jo veikėjams, rengusiems pikniką ir jame dirbusiems, visiems kalbėjais ir visai skaitlingai publikai, atsilankiusiai į šį pikniką.

Amerikos lietuvių tautiškas dienraštis VIENYBĖ triumfuoja ir tuo maloniu faktu džiaugiasi kiekvienas vienybietis. New Jersey valstybėje VIENYBĖS rėmėjų ir draugų šeima skaitlinga ir galinga.

Prancūzijos išsigelbėjimą iš ekonominio krizės premieras Daladier mato tik padidintoj industrijos ir pramonės produkcijai. Esą jokia valstybė pasaulyje neturi 40 valandų darbo savaitės, išskyrus tik Prancūziją ir Meksiką.

Alus amžiaus prailgintojas

WINFIELD, La. — Tulas James Hopkins šiuostydamas alus putas nuo ūsų, kurį gerė savo 114 metų gimtadienio šėlavimui, tikrino jo ilgą amžių susidomėjusiems, kad jam 114 metų sulaukti pagelbėjo alus. Esą jis per visą savo gyvenimą kasdien išgerdavęs po tris bonkas alus: ryte, per pietus ir per vakariene. Labai retais atsitikimais geręs daugiau alaus, negu tris bonkas per dieną. Jei nebūčiau gavs kasdien alus, be abejonės būčiau numiręs, pareiškė Hopkins. Nors šis senis prisako sau 114 metų amžiaus, tačiau yra dar labai tvirtas ir smagus senukas. Jis kasdien nuėina į miestelį persitirkinti ar vis dar tuo pačiu laiku ir tas pat traukinys praeina ir ar tie patys jo pažįstami vis dar ateina traukinio sutikti. Jis puikiai atmena, kuomet 1838 m. Amerikos žmonės matė krintančias žvaigždes ir visi meldėmiesi tikėjo, kad jau prisitartino sūdna diena.

PROPORCIONALIŲ RINKIMŲ SISTEMA ESANTI NEKONSTITUCINĖ

ALBANY, N. Y. — New Yorko valstybės Konstitucijinis Seimas baigė savo darbus ir paskutiniam posėdžiui susirinkęs sekantį ketvirtadienį, kad nutarti kokioj formoj pateiks piliečių užgyrimui konstitucijos pataisas ir papildymus šio seimo padarytus. Vienu iš įdomiausių šio seimo nutarimų, tai paskelbimas, kad proporcionali rinkimų sistema esanti nekonstitucinė. Tuo pasiremdamas seimas papildytoj konstitucijoj uždraudė proporcionalių rinkimų sistemą.

Dabar paaiškėjo, kad net republikoniškos seimo didžiūmos kai kurie vadai nežinojo kitų republikonų vadų su Tammany Hall žmonėmis sutarties panaikinti proporcionalių rinkimų sistemą iki tas klausimas neiškilto seime. Spėjama, kad paaiškėjus šiai politikierių konspiracijai prieš proporcionalių rinkimų sistemą, gali išpaujo kilti šio konstitucijos papildymo klausimus diskusijos sekantį ketvirtadienį, kuomet seimas susirinkęs paskutiniam posėdžiui.

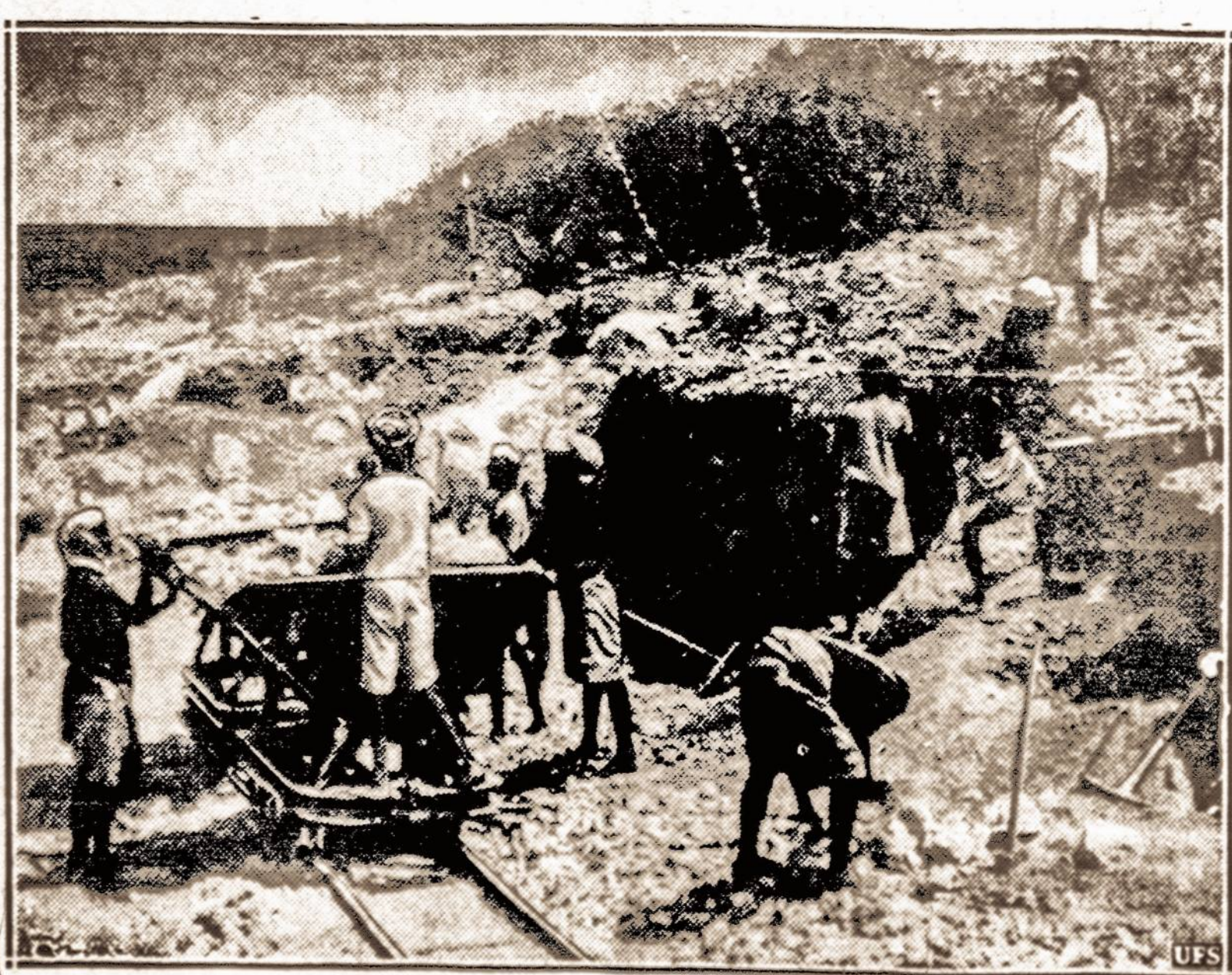
Esperantininkų kongresas Londone

Ivyks 30-is pasaulinis kongreas Londone, kuris buvo atidarytas liepos 31 dieną, spaudoje rado daug simpatijų ir plataus aprašymo. Kongresą atidarė tarptautinės esperantų sąjungos pirmininkas generolas Bastien. Kongresą sveikino eilė tautų atstovų ir valstybių pasiuntiniai. Kongrese dalyvavo virš pusantro tūkstančio atstovų iš 30 kraštų. Kongrese atstovavo Lietuvai L. Alseika, kuris laikė paskaitą, pavadintą "Naujoji Lietuva." Paskaita buvo iliustruojama šviesos paveikslais. Klausojų tarpe paskaita susilaukė gilaus susidomėjimo. Gilaus

ispūdžio padarė, kada prelegentas kalbėjo apie lietuviškosios spaudos draudimo laikus. Londono spauda plačiai paminėjo apie esperantų kongresą ir palankiai atsiliepė apie lietuvių paskaitas.

Lietuvos atstovai į tarptautinius kooperacijos kursus

KAUNAS. — Į šiemetinius tarptautinius kooperacijos kursus, kurie bus Briuselyje nuo rugpjūčio 13 iki 27 d., iš Lietuvos vyksta Pienocentro ir Lietūkio atstovai. Iš Pienocentro vyksta K. Jasiūnas, S. Marcinkevičius ir J. Blička, o iš Lietūkio A. Dailinda, J. Čirpus ir J. Simokaitis.

2028 mylios naujų kelių Etiopijoje. Italijai užėmus Etiopiją, kurią jie dabar vadina Italijos rytine Afrika, per 13 mėnesių pastatė 6 plentus iš kurių didžiausias ir geriausias yra plentas tai Adis Ababa ir Asmara.

VELIAUSIOS PASAULINĖS ŽINIOS

BARCELONA — 24 valandų laikotarpyje bionešiai padarė keturias oro atakas ant Barcelonos. Šios atakos metu buvo 20 užmuštų ir 80 sužeistų.

Tai buvo ketvirta ataka, kuri žuvusių skaičių padidino iki 45, o sužeistųjų iki 180.

JERUZOLĖ — Šimtai arabų sukilėlių išilindę iš laipų užpuolė 1,750 gyventojų miestelį Hebron, okupavo pasto įstaigą ir pradėjo puolimus ant kitų valdiškų įstaigų.

Hebron mieste buvusi kariuomenės dalis atidarė ugnį į sukilėlius arabus ir kreipėsi į Jeruzolę prašydami pagalbos. Vienas pulkas kariuomenės skubotai išvyko iš Jeruzolės pagalbos.

Sukilėliai nukirpo telegrafą ir telefono vielas ir Hebron liko atskirtas nuo pasaulio.

VIENA. — Kapitonas Tamas Kendrick'as, kurį Vokietijos slaptoji policija Gestapo praėjusį trečiadienį Bavarijos areštavo ir atvežė į Vieną, dar vis laikomas Metropole vietutyje, kuriame yra Gestapo štabas.

Niekas iš jo draugų, net ir jo žmona nežino, kodėl kap. T. Kendrick'as buvo areštuotas. Paklausėjams buvo oficialiai atsakyta, kad jokių informacijų tuo reikalu nebus duodama.

Viena yra žinoma, kad kap. T. Kendrick'ui išvykus iš Vienos atostogoms, kurias jis manęs praleisti Anglijoje, slaptoji policija davus įsakymą jį areštuoti ir gražinti į Vieną.

Tokio. — Japonijos vyriausybė pašaukė vieną milijoną vyrų tarp 20 ir 34 metų amžiaus, kurie dar netarnavę ar neturėję aktyvios kariuomenės tarnybos.

Jiems pranešta būti pasiruošiusiems kiekvienam pašaukimui, kuri gali būti by diena, nes vyriausybė rengiasi lemiamam žygiui Kinijoje.

ST. JEAN-DE-LUZ. — Keturiolika amerikiečių karo belaisvių, kurie buvo laikomi Ispanijos sukilėlių stovyklose, bus iškeisti į Italiją.

RUDA, Lenkija. — Trys tūkstančiai anglų kasyklų darbininkų pabaigė keturių valandų bado streiką, kuriuo protestavo prieš kapojamas algas ir nuleido juoda vėliava, kurioje buvo įrašyta: "Badau jačių sėdėjimo streikas iki laimėjimo."

HANKOW. — 1,000 japonų kareivių pasiekė Lungtau, 10 mylių nuo Kwangsi. Tai yra tolimiausias taškas, kurį japonai pasiekė stumdami Hankow link ant aukrausio Yangtze uš kranto.

ALBANY. — Atstovas Hamilton Fish, Jr., Putnam apskrities republikonas, perstatė buvusį New York'o valsijos gubernatorių, kaip "mano kandidatas" republikonų nominacijų sąrašė Jungtinių Valstijų senatoriaus vietai.

LONDONAS. — Anglija planuoja naują vajų gavimui savanorių dėlei civilės apsaugos nuo oro puolimų.

BARCELONA. — Vakarių pirmą kartą paštas buvo atvežtas nardomuoju laivu iš Valencijos į Barceloną.

Balandžio mėnesį nukirtus jūrų kelią, paštas buvo vežamas lėktuvais, nes laivais vešti buvo nesaugu.

VIENA. — Vengrijos regentas admiralas Nicholas Horthy's ir jo žmona, kartu su daugeliu aukštųjų Vengrijos valdininkų atvažiavo į Vieną.

Austrijos gubernatorių Dr. Arthur Seyss-Inquart su savo žmona pasveikino Vengrijos regentą Vokietijos vardu.

HENDAYE. — Ispanijos su kilėlių vyriausybės pranešimu, vyriausybinių kariuomenė pralaužė lojalistų prysakines pozicijas ir atsyrė aštuonis jų kariuomenės divizijas nuo vyriausio štabo. Pozicijos yra pralaužtos žemutiniame Ebro slėnyje.

VARŠAVA. — Užsienų ministerijos įsakymu, Lenkijos įgaliojotinis ministras Dancige, patiekė protestą Nazių autoritetams, protestuodamas prieš lenkų varžymus laisvajame mieste — Dancige.

KIEL. — Vengrijos regentas admiralas Nicholas Horthy's ir jo žmona važiavo iš Vienos į Kiel'ą, kur ponis Horthy pakrikstys naująsias Vokietijos 10,000 tonų karo laivą, kuris yra nuleidžiamas į vandeni.

IŠOKO IŠ NERIANČIO Į UPE AUTO

NEW YORK. — Smarkus orkestro dirigentas, Benjamin Crawford Cutler, pasirodo, yra smarkus vyras visais žvilgsniais. Jis grįžo perėjo sekmdienio rytą iš Norwalk, Conn., kur per naktį su savo orkestru grojo. Apie 8 val. ryte važiuodamas paskolintu automobiliu Marie Curie Ave., kuri yra arti East River ties 66-ta gatve, New Yorke, nejučiomis užmigo ir jo valdomas automobilis pradėjo be jokios kontrolės bėgti. Pabudęs Cutler jau nepajėgė suvaldyti automobilio, kuris išvertė du medžius ir du cementinius suolus ir pagaliau nėrė į upę. Cutler susipėjo atidaryti automobilio duris ir iššokęs iš jo, kartu su automobiliu panėrė upėje.

tė medžius ir cementinius suolus bei nuskandino automobilį upėje. Tokių laimingų nelaimių labai retai pasitaiko.

Lenkai taiso kelius į Lietuvą

Lenkijos valstybės išdas paskyrė pusantro milijono zlotų Vilniaus krašto keliams taisyti į Lietuvą.

Jau šį rudenį bus baigta Paneriu — Zaviasų ruože 20 kilometrų kelias, kuris bus nugrįstas betoninėmis plytelėmis ir 40 km. kelio Vilniaus — Mašiogalos ruože.

Greitai bus baigtas taisyti Varšuvos — Suvalkų ruože kelias.

ORAS

Numatoma: debesuotumas ir šilta. Saulė teka 6:12, leidžiasi 7:45. Dienos ilgis 13 val. 30 min.

LIETUVYBES KELIU I AMERIKOS LIETUVIU GYVENIMA

Likimui parėdžius man tenka garbė užimti VIENYBES vyriausio redaktoriaus vietą. Puikiai suprantu kokias sunkias ir atsakingas pareigas pasiūmu stodamas dienraščio redaguoti. Bet pasitikėdamas savo jėgomis ir nenulstančių VIENYBES rėmėjų ir bendradarbių pagalba, drįstu į šio sunkaus darbo barą stoti.

VIENYBES skaitytojai, rėmėjai ir draugai, be abejojimo ir nori žinoti kokią ateityje bus VIENYBĖ, kokioje dvasioj bus vedamas jų dienraštis. Todėl be jokių rezervų šiuo pasisakau savo creda.

VIENYBĖ jau turi virš penkiasdešimties metų rekordą. Tik su mažomis išimtimis visą laiką jis seniausias Amerikos lietuvių laikraštis vadovavosi plačiais liberalizmo principais. Ypač patinai tie principai buvo ryškiai pabrėžiami VIENYBĖJE kuomet ja redagavo jos ilgameis redaktorius, velionis Juozas O. Širvydas. Neišvengiamai su tais principais susigyveno VIENYBES skaitytojai, rėmėjai ir jos skelbiamų siekinių sekėjai.

Todėl VIENYBĖ eis ir toliau plačiuoju liberalizmo keliu Amerikos lietuvių gyvenimą. Gyvenk ir gelbėk kitam gyvenimą, kokias laisves ir teises pripažinti sau, pripažinti ir kitiems, net savo priešams — bus mūsų dienraščio vadovaujama dėsniu.

Gyvendami demokratinėje Amerikoje negalime neigti demokratijos, kaip pastoviausios visuomenės gyvenimo santvarkos. Mūsų dienraščiu rūpės, kad šio krašto demokratinės institucijos išlaikytų ir tobulėtų, kad demokratija visame pasaulyje viešpatuotų. Bet iš anksto pasisakau, kad VIENYBĖ netarnaus jokiai propagandai prieš Lietuvos valstybę ir jos interesus. Kas yra gero mūsų senojai tėvynei — pagirsime, kas netiklu — kritikuosime ir mums matomas klaidas nurodysime. Bet tokia kritika turės būti kūrybinės krypties, kad taisyti pasireiškiančius netikslumus, o ne šmeižti Lietuvą ir jos vadus.

Svarbiausiai VIENYBĖI rūpės Amerikos lietuvių gyvenimas plačia prasme. Mūsų dienraštis kaip tarnavo, taip ir tarnaus Amerikos lietuvių draugijoms, meno ir sporto ratams bei visam tautiniam ir kultūriniam judėjimui. Mūsų profesionalų ir biznierių reikalai VIENYBĖI nebus syetimai. Taipgi darbo visuomenės reikalais VIENYBĖ visu nuosir-

dumu rūpinsis. Medžiaginis gerbuvys yra pagrindu kultūriniai pažangai, todėl savo tautiečių medžiagine bukle.

Amerikos lietuvių jaunimo auklėjimas sąmoningais lietuvišiais ir ruošimas jo mūsų visuomeniniai veiklai bus pirmą eilii VIENYBES uždaviniu kaip ir iki šiol buvo. Padidintomis pastangomis stengsimės eiti į mūsų jaunąją kartą, kad ja kuoplačiausiu frontu įtrauktų į Amerikos lietuvių visuomeninį judėjimą. Visų jėgų įtempimu privalome auklėti jaunosius veikėjus mūsų gyvenimo ateities vadais, mūsų visuomeniniuose darbuose pavaduotojais ir tų darbų paveldėtojais.

Mūsų dienraštis vadovausis plačiausia pakanta kitų nuomonių ir įsitikinimų. Tačiau lietuvišybės priešams ir Amerikos lietuvių mulkintojams ir išnaudotojams pasigalėjimo ne bus. Demaskuosime ir visoj nuogumoj vilksime į aikštę visus visuomenės demoralizuotojus ir išnaudotojus užkulsinius tikslus. Su lietuvių tautos priešais, su Lietuvos neiktiniais mūsų dienraščiu bus nepakeliui.

Virš visko ir vyriausiu VIENYBES uždaviniu yra ir bus lietuvišybės palaikymas ir tarnavimas tautiniam siekimams. Vyriausiai mūsų dienraščiu rūpės vienyti visas Amerikos lietuvių tautines jėgas tautiniam ir kultūriniam darbams. Neatlaidi kova prieš ištautėjimą bus VIENYBES kasdieniniu uždaviniu. Išlaikymas Amerikos lietuvių tautinio judėjimo yra svarbiausiu kiekvieno nuosirdaus lietuvių rūpės. Šių svarbiausių tikslų pasiekimui mūsų dienraštis visu atsidavimu tarnaus.

Tokie VIENYBES pamatiniai tikslai. Kurie Amerikos ir kitų kontinentų lietuvių priitari šioms mūsų dienraščio tikslams, visi prašomi stoti talkon. Iš viso lietuvių pasaulio VIENYBĖI reikalingi korespondentai. Reikalingi dienraščiu bendradarbiai, kurie galėtų teikti raštų įvairiais gyvenimo klausimais. Labiausiai pageidaujami tokie raštai, kurie patarnauja lietuvių reikalams, kurie mus kultūrinai ir vienija. Prašau visus VIENYBES draugus ir rėmėjus nenulstančiai bendradarbiauti VIENYBĖI.

Be plačiosios visuomenės paramos nė leidėjai, nė redakcija dienraščio išlaikyti negalės. Dienraščio išlaikymui ir tobulinimui reikalinga medžiaginė ir moralinė visuomenės parama. Tokios paramos iš visuomenės tikimės ir su nauja energija žengiamo lietuvišybės keliu į platiųjų Amerikos lietuvių gyvenimą.

S. E. Vitaitis.

SPAUDOS APŽVALGA

Nuo meškos bėgus...

VILNIS pasiūri į mūsų lietuvių socialistų sąjungą, kurią sakoma, (bet aš tam netikiu) Lietuvos liaudininkų vadai pamylyje, atšaldami nuo sandariečių. Socialistų kuopų tėsama Brooklyne, Chicagoje, S. Bostone, Cambridge, Binghamtone, Detrojte ir Grand Rapids, Pensilvanijos valstybėje, kurioje socialistų sąjunga 1905 metais gimė, nėra nė vienos kuopos! Nėra kuopos Conn. valstybėje, kur stiprius sandariečiai. Kurybinio ir kultūrinio darbo mūsų socialistai visuomenėje nedirba—nes visą laiką stengiasi nurodinėti komunistams jų klaidas (komunistai, reikia atminti, būvę socialistai). Be to, pridursime, laiką skiria nėkinti tautininkams ir tautinės visuomenės pastangas sustiprinti Lietuvos laisvę ir kultūrą. Mūsų socialistai atitraukę nuo Amerikos socialistų partijos, reiškia, pasitraukę iš Amerikos politinio gyvenimo. Be to, dar ir konstitucijos neturi.

Kokių būdu mūsų visuomenė šitai frakcijai pasidavė už nosies nuvesti SLA seimo metu, turbūt ir pati visuomenė negalėtų doriai paaiškinti. Smagu, kad atsipeikėjama.

Susilaukė padėkos

Brooklynietis J. Buivydas veik visą savo amžių ištikimai lietuvių komunistų vadams tarnavo. Tačiau jų kultūros jam pradėjo nepatikti ir jis išdrįso pareikšti savo mintį. Tas komunistuose draudžiamas, nes tai negyvu kaukuolių partija, kur nevalia turėti savo mintų, frakcijų, ginčų ir panašiai.

Ir Buivydas tuoju susilaukė padėkos už savo laisvą mintį: VILNIS jį paskelbė "ilgaaušiu, sudemoralizuotu tipu, kurio galvoje sklokizmas, o naudos nei Dievui nei Belzebubui, jis trijų devynių mišinys ir anti-visuomeniškas stagaras."

Štai, tau, Buivyde, "ordinas" už ištikimą partijai darbą! Kitąsyk nevertok savo smagenų savarankiškam galvojimui, nes tai draudžiama.

Tautų lenktyniaivimas

Vilniaus AIDAS rašo: "Gyvename atkaklias tautų lenktynes, ir jas laimės tik tos tautos, kurios bus pribrendusios politiškai, pasiekusios aukštą kultūros laipsnį ir susilausios. Tautų lenktyniaivimas pasidarė atkaklus dar ir todėl, kad laimėjusios tautos užima pirmąsias vietas visose srityse, nustumdamos prakišusias tautas, nors šios ir kažkaip meilintys prie nugalėtojų. Prisiūriūrė tautų lenktyniaivimui, pamatysime, kad visur yra gerbiama ir branginama gmtoji kalba, kuri yra svarbus veiksnys kovoje už būvį.

Kiekvieno lietuvių pareiga būtų save lavinti politiškai, siekti kultūros ir mokėti su kitais savo tautos nariais bendrai veikti.

Amerikos lietuvių

Amerikos lietuvių kunigu Vienybės pirm. kun. J. K. Balckūnas per Lietuvos radijo liepos 4 d. šventės metu pasakė kalbą, kurioje liūdnai pasiūriūrėjo į tautinį Amerikos lietuvių išlikimą. Sakė: "Amerikos Lietuvos ateitis nedaug žada. Tiesa, mūsų kolonijos nusagstytos bažnyčiomis, mokyklomis, įstaigomis, prekybiniais namais. Lietuviai pasiturinčiai gyvena. Spauda, nors silpnoka, bet varo kultūrinę ir tautinę vagą. Mes negalime nuslėpti, ir būtų neprotinga užginti, kad iševija tautiškai merdi. Suprantamas amerikoniškas retina mūsų eiles. Atstaciūs Lietuva, laikas susirūpinti Amerikos Lietuva. Juk tai tautos trečia dalis! Tikėdami į sveiką amerikoniškumą, būtų nuodėminga apleisti lietuviškumą."

Kelionės išdava

NAUJIENŲ korespondentas Kaune praneša dalį įspūdžių, kuriuos mūsų jaunimas (Pirmyn choro nariai) į Ameriką parsivežė. Pavyzdžiui, choro vedėjo žmona, Steponavičienė, pasakiusi:

"Lietuva, aš tave giliai širdyje nešiojau... Taip, pas mus, Amerikoje, nežinia dėlko yra ir tūkių žmonių, kurie Lietuvą, kaip įmanydami, nori juodinti. O juk kaip pagalvoji, kiek Lietuva yra iškentėjusi, kiek mūsų tauta kentėjusi, tai daug ką turi atleisti."

Kažin šitie žodžiai ar pakirs storą neapykaunos žievę apaugusias širdis mūsų atkaklių Lietuvos niekintojų: Gri-gaičių, Michelson, Bimbu, ir kitų? Vargiai!

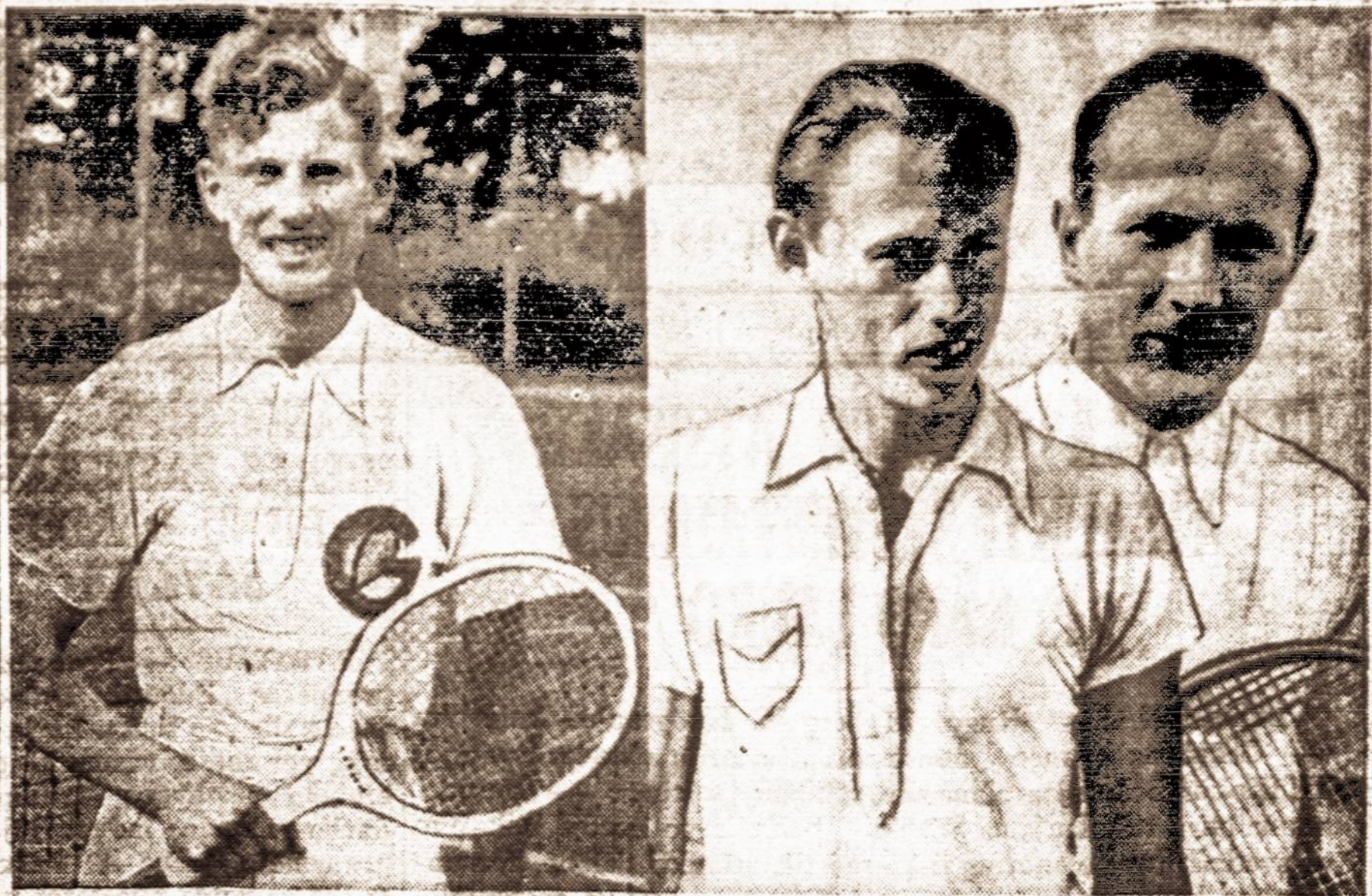
Vytautas Širvydas

ŠAUNUS SURPRYZO BALIUS

LOWELL, Mass. rug. 22 d. —Rugpjūčio mėn. 7 dieną grįžo lankęsis Lietuvoje B. Andruskaitis. Jo seni draugai pagerbdami jį surengė jam surpryzo balių. J. Zukauskio namuose. Prie puikaus vaišių stalo draugams linkint jam geriausio pasisekimo p. Andruskaitis papasakojo daug įdomių įspūdžių iš savo pergyvenimų Lietuvoje.

Mums buvo įdomu sužinoti jo pergyvenimus. Kalbėdamas jis pabrėžė, kad prieš išvažiudamas iš Amerikos grįdėjo žmones kalbant, kad Lietuvoje valdininkai yra storžieviai, nemandagūs—stačiai akiplešos. Bet, sako, nuvažiuavęs pamaciau, kad visos jų pasakos buvo vieni prasimamimai—blogos valios žmonių darbai. Lietuvoje važinėdamas aš turėjau daug visokiųjų reikalų su vidaus valdininkais, kurie visur man mandagiai ir greitai patarnavo.

Andriūšaitis apvažinėjęs, veik visą Lietuvą. Buvo Klaipėdoje, Palangoje, Panevėžyje, Kaune ir kituose Lietuvos miestuose, bei kaimuose. Jis pastebėjęs, kad kaimuose ūkininkai gražiai ir kultūringai gyvena. Ūkininkai džiaugiasi

Lauko teniso vyrų nugalėtojai: kairėje—vieneto Gerulaitis (Šaulių Sąjunga), dešinėje—dvejeto Kupravičius-Giedrys (abu Kauno Teniso Klubu).

ŠTAI KOKIŲ NELAIMINGŲ ŽMONIŲ PADARĖ DIDYSIS KARAS

Nors nuo didžiojo karo jau praėjo 20 metų, tačiau jo padariniai toli gražu dar nėra pasibaigę. Yra dar labai daug žmonių, kurie savo kūne tebe-nesioja iki pat šios dienos tų didžiųjų tautų imtynių pėdsakus. Iš tos karo nelaimingųjų žmonių eilės čia mes pateikiame penkių žmonių nepaprastą likimą.

Pirmas iš jų, tai Steiermarko vieno kaimelio ūkininkas Petras Wacekas, visiškai pamiršęs savo vartojamą kalbą. Nors jis, prieš Didįjį karą tekalbėjo tik vokiškai, tačiau per vienas kau-

tynes jis visiškai užmiršo vokiečių kalbą. 1918 metų pabaigoje kautynėse Wacekas buvo sunkiai sužeistas ir galvą. Šešis mėnesius jis rungėsi su mirtimi. Vėliau pradėjo pamažu gerėti. Tačiau jis visiškai pamiršo vartojamą vokiečių kalbą. Nors jo klausia ir veidas pasiliko visai sveiki, tačiau jis nebegalėjo suvokti žodžių prasmės. Norėdamas susikalbėti, Wacekas žodžius turėjo užrašyti ant popieriaus. Ir popieriuje jis nebegalėjo parašyti vokiškų žodžių, o tik slavėniškus. Per 18 mėnesių jis pradėjo truputi kalbėti slavėniškai.

Mokslas ilgai stengėsi šį fenomeną išaiškinti. Spėjama, kad šalia jo ligoninėje gulėjo kuris nors slavėniškai kalbąs ligonis. Waceko smagenyse pasidarė amnesia ir jis hipnozo keliu pasisavino savo nelaimingojo ligoninės kaimynės kalbą. Grįžęs iš Didžiojo karo ir savo kaimą Wacekas turėjo iš naujo išmokyti savo šeimos kalbą. Tai jam ir pavyko tai padaryti.

Nemažiau nuostabus yra ven-gro Pauliaus Kerno likimas. Apie jį spaudoje jau ne kartą yra buvę rašyta. Jis jau 22 metais negali užmigti. Kernas 1915 metais buvo sužeistas ir galvą granatos skeveldros. Nuo to laiko šis trijų vaikų tėvas ir įvairiais karo pasižymėjimo ordiniais apdovanotas žmogus nebegali užmigti. Gydytojų tvirtinimu, Kernas jaučiasi visai sveikas, nors jau turi 54 metus amžiaus. Jis kiekvieną dieną valgo po 7—8 kartus. Laisvalaikiu jis išmoko keturias kalbas ir lanko sergančius bičiulius. Naktimis jis porą valandų pasilsi, kad galėtų pailsinti savo nuvargusias akis. Ne vienas iš fenomeną norėjo vežioti po pasaulį ir už jo parodymą imti pinigų. Tačiau Kernas iš savo nelaimės nesutinka daryti tokios sensacijos.

Bulgaras Blatko Popovas tebuvo tik 11 metų amžiaus, kai jis virto savos rūšies karo auka. 1917 metais vienas priešišo lėktuvas paklydo ir buvo priverstas nusileisti. Mažasis Popovas tuo laiku kaip tik vaikščiojo tame lauke, kur lėktuvas turėjo nusileisti. Lėktuvas labai netikėtai pasirodė iš miglų ir per plauką prašvilpė pro Popovo galvą. Popovas instinktyviai užsimerkė, suakmenėjo ir nebegalėjo pasijudinti iš vietos. Lėktuvo oro srovė berniuką permetė ant žemės. Kai be samonės Popovas buvo atrastas, tai visi jo plaukai buvo pabalė kaip sniegas. Berniukas netrukus atsipeikėjo, tačiau jo plaukai visą laiką pasiliko balti. Mokslas atsidūrė prieš mislą. Visi bandymai grąžinti berniuko plaukų natūraliai spalvai nuėjo niekais. Šiandien Popovas, būdamas 32 metų amžiaus elektros mechanikas, su savo likimu apsiprato.

Jauna našlė. Buvusi telefonistė Laurina MacDonald ištekejo už automobilii milijonininko Danielio G. Daddge'o, kuris nuskendo Mičigano ežere sužeistas dėl dinamito sprogimo. Vestuvės įvyko vos prieš kelias savaites. Dabar jaunoji našlė paveldėjo 9 milijonų dolerių turta.

Galicijos ūkininkas Aleksas Fugorinas yra pasmerktas amžinai tamsybei. Deja, per savo kalnę. Norėdamas 1914 metais pasislėpti nuo mobilizacijos, jis pasislėpė vienoje uoloje. Žmona jam naktimis parūpindavo valgio, šiaip gi visur skelbė vyrą mirus. Bijodamas patekti į teis-mą, tas ūkininkas uoloje išbuvo iki 1922 metų, visai nematydamas per tą laiką dienos šviesos. Tada buvo pašalbtas visuotinė amnestija. Fugorinas po 8 metų išlindo iš tamsios uolos ir dienos šviesa, jis pajuto skaudėjimą akyse. Akys, pasirodo, visai atpratusios nuo dienos šviesos. Nelaimingasis buvo nuvežtas į ligoninę gydyti. Nepaisant visų pastangų, mediciniai nebeįvyko jo akių pripratinti prie dienos šviesos. Dabar jis laikomas kambaryje be langų. Taigi, jis pasiliko urvinis žmogus.

1918 metais japonų karališkojo laivyno jūrininkas, Yamauchis Kusaba su kitais draugais buvo išmestas į vieną salą, kurioje jis 8 dienas turėjo mirti iš žmogaus mėsa. Mat jo drągas buvo iš bado miręs. Kai Kusaba be sąmonės ir visai nusilpęs buvo atrastas ir atgaivintas, tai jis nebegalėjo nieko valgyti. Šiurpus pergyvenimas ne tik sutrikdė jo nervus, bet ir sukėlė visuotinį pasibaisėjimą visu tuo, kas yra susiję su valgytu. Nuo 1919 metų Kusaba, kūniškai visai sveikas, yra specialioje klinikoje. Jis ten dirbtinai maitinamas.

ŠAUKIAMAS LIETUVIŲ LEGIONIERIŲ SEIMAS

Lietuvių Legionierių Amerikoje seimas įvyks rugsėjo (september) 24 diena, 1938 m., Hartford, Conn. Taigi kviečiama visi postai iš visų suvienytų Amerikos Valstybių, kur tik yra susitvėrę. Kviečiami postai, jų vadai ir atstovai, delegatai.

Brangūs ginklo draugai. Jau laikas būtų rinkti atstovus. Nuo 5 narių renkamas vienas atstovas, o nuo 10 narių—2 atstovai, neskaitant posto vadovo.

Postų vadai turi būtinai dalyvauti. Seimo programa bus atdaryta 10 val. ryto, šeštą dieną, rugsėjo 24 diena. Atstovai prašomi registruotis nuo 8:30 val. ryto. Iš toliau atvažiavusiems atstovams ir svečiams nakvyne pasirūpins Antanas Urbonas, 58 Babcock St., Hartford, Conn. Seimas įvyks 339 Capitol Ave. ir kampa Broad Str., lietuvių parapijos sąjėje.

Po seimo, vakare, bus gražus bendras pasilinksminimo vakaras. Sekmadienį, rugsėjo 25 d., 2 val. popiet įvyks Linksa gegužinė, East Glesambury, lietuvių darže.

J vakarą ir gegužinę prasmę atsilankyti Hartfordo ir apylinkių lietuvius. Seimo dieną įvyks ir Rėmėjų Moterų seimas ir kartu pasilinksminimas. Raginami postai ir centro valdyba iš anksto ruošti prie seimo.

J. Zablaitis

VIENYBĖ

LITHUANIAN DAILY UNITY
Oldest Lithuanian Newspaper
193 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Telephone: EVergreen 7-7840
Published daily except Sundays
and Holydays by
Lithuanian Press Corp., Inc.

Entered as Second Class Matter October 23, 1907 at the Post Office at Brooklyn, N. Y. Under the Act of March 3, 1879

Advertising rates on application

PRENUMERATA

Brooklyne ir užsieniuose:	
Metams	\$7.00
Pusei metų	\$3.75
Trims mėnesiams	\$2.00
Vienam mėn.	\$0.90
Juggrinazė Valstybėje ir Kanadoje	
Metams	\$5.00
Pusei metų	\$2.75
Trims mėnesiams	\$1.65
Vienam mėnesiui	\$0.75

Redakcijai siunčiami straipsniai turi būti parašyti tik vienoje lakto pusėje su autoriaus pavarde ir adresu.

Neu naudoti rankraščiais nesuagujami

Viteais reikalais adresuokite:

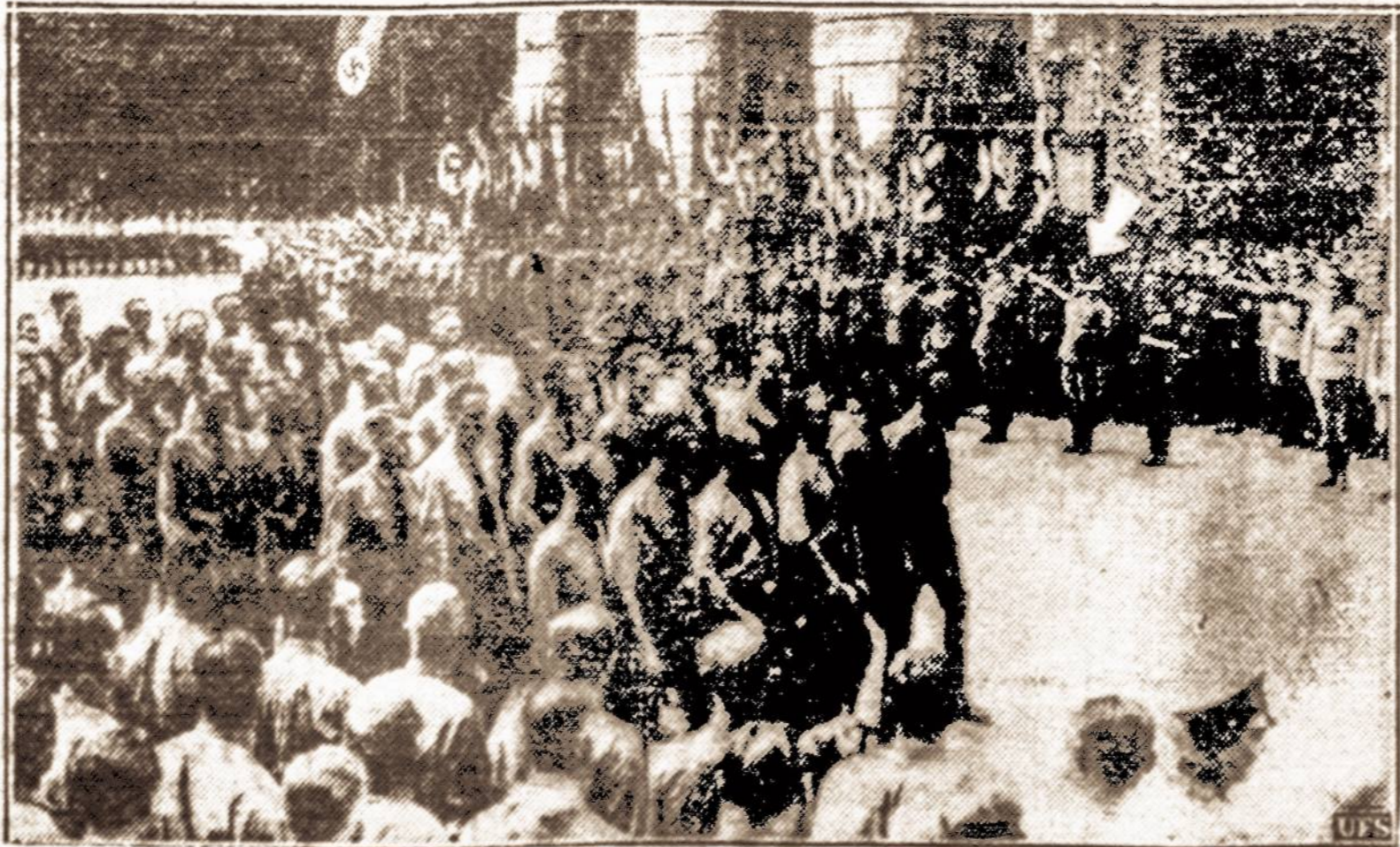
Lithuanian Press Corporation

193 Grand St., Brooklyn, N. Y.

A. S. Trečiokas — Prezidentas

J. Smirtas — Vedėjas

St. Vitaitis — Redaktorius

Vokiečiai pagerbia Dolfuso žudytuosius. Vokiečių naciai ir Hitleris (pažymėtas rodykle) pagerbia tuos nacių, kurie nužudė buvusį Austrijos kancelerį Dolfusą ir kuriuos vokiečiai paleido iš kalėjimo, pagrobę Austriją. Minimos to įvykio sukak-tuvės. Pirmoje eilėje antrasis iš kairės eina kapitonas Hudelis, kuris vadovavo vokiečių nacių maistui 1934 metais Vienoje.

TAKE IT OR LEAVE IT

While most of our old timers are falling all over each other in an effort to go on record as agreeing with Mr. Kleofas Jurgelionis, editor of the Lithuanian Alliance of America official organ TEVYNE, who recently wrote that Lithuanianism can exist without the Lithuanian language, I timidly beg leave to voice a feeble protest.

What is Lithuanianism? As I understand it, it is a devotion to the perpetuation of the Lithuanian race, traditions and culture; and affection for the history, folk songs and literature of the land of our fathers; a vital interest in the independence of the nation which should claim a spot in our hearts second only to the land of our birth.

The Lithuanian language is the indispensable blood stream of Lithuanianism. Through it the origin and history of the Lithuanian race may be traced. It is the tangible tie which binds us all together. It is the very essence of Lithuanian culture—the folk songs, dramas, literature and traditions of our people. It is the thing for which our fathers suffered persecution and exile at the hands of Russian and Polish oppressors.

It is true enough that a generation of younger Lithuanian Americans has grown up which had little or no opportunity to learn the Lithuanian language. It is equally true that many of these young people are still proud of their Lithuanian ancestry. But no one knows better than they do how difficult and how discouraging it is to try to participate in our activities without being equipped with a working knowledge of the Lithuanian language.

The increasing amount of space which is being given to the English language in our Lithuanian American newspapers moves Mr. Jurgelionis to assume that eventually the Lithuanian language will be entirely crowded out. It seems to me that such a conclusion does not seem reasonable in view of the fact that dozens of magazines and newspapers using the English language exclusively have been started by younger Lithuanian Americans during the last few years, and none of them have managed to exist for more than a few issues. It is interesting to note that only the newspapers and journals which use both the English and the Lithuanian languages manage to enjoy even a moderate success.

The truth of the matter is this: those of our younger people who wish to perpetuate Lithuanianism are trying to become more familiar with the Lithuanian language. They are the readers of Lithuanian newspapers which feature "English Sections" and they try to improve their Lithuanian vocabulary by perusing the rest of the newspaper.

Many of our poorly Lithuanian-speaking Americans are already married and have children. And most of these children are being encouraged to learn to speak, read and write the Lithuanian language. Why? Because Lithuanianism cannot

PHILLY PLANS BIG VIENYBE PICNIC

PHILADELPHIA, PA. — An elaborate program which will feature prominent speakers, sports, games, prizes, music and dancing will be offered at VIENYBE's annual picnic this Sunday, August 28th at Mikolaitis Park. Many New York, New Jersey and Maryland Lithuanian Americans are preparing to visit Philadelphia this Sunday and Philadelphians are looking forward to a picnic which will equal, if not sur-

pass the success of last year's VIENYBE picnic.

New York Lithuanian Americans are planning to organize a bus party to Philadelphia this Sunday. The committee which will officiate will consist of: A. Vikrikas, K. B. Kraucunas, V. Buksnaitis, J. Smitrus and P. Juknys. All Lithuanian Americans wishing to register for this trip are requested to make their reservations now.

LITHUANIANS ACTIVE IN NUTMEG STATE

NEW HAVEN, CONN. — Local Lithuanian Americans are proud of the progress being attained by the school for children under the tutelage of Dr. J. Raymond-Rimavicius, noted philologist and member of the faculty of Columbia University. Classes meet at 243 Front Str. 9 o'clock every Saturday morning. The school was established by Lodge 142 of the Lithuanian Alliance of America with the encouragement and support of the SLA Fourth District.

Plans are being made to transport both students and instructor to the picnic which will be jointly presented by SLA Lodges 142 and 66 at Shutzen Park in Ansonia Sunday, September 4th. Buses are being chartered, and Lithuanians wishing to make the trip are requested to make their reservations now with members of the committee, who are: M. Vokietaitis, M. Karatiejus and J. Ceponis.

To choose Canadian "Miss Vienybe" Sunday

MONTREAL. — Canadians will select their own choice for the title "MISS VIENYBE of 1938" at Tereville Park this Sunday, where the Montreal branch of the Vilnius Defence Association will present a picnic for VIENYBE's benefit. This will be the first VIENYBE picnic to be presented in Canada, and local Lithuanians are busily preparing to make it one of the most successful VIENYBE picnics to be held anywhere this season.

English-Lithuanian Dictionary

KLAIPEDA, Lithuania. (Brooklyn, Lithuanian Press Corp.) 1931. 399 pages. \$2.00. This dictionary, according to the author, was intended chiefly for use in the public schools of Lithuania. My opinion is that it also will prove useful to English students of Lithuanian, and a handy guide for travelers and tourists. The rules of Lithuanian pronunciation are briefly taken up in the introductory pages. There is mention of the palatalizing of consonants by front vowels, and of the change of a and ai after i or j, to (e) and (ei). I have sampled its usefulness by examining the entries beginning with E. Here 885 English words are given and accompanied by a reasonable phonetic notation. The spelling of the English words is very careful and accurate. The choice of words for inclusion is judicious. The book handles about 18,000 words. There are 1,257 words beginning with A, 760 beginning with B, and 1,600 C's.

I think the book will be particularly useful to Lithuanian students studying English. — Frank J. Hill, Waterbury, Connecticut.

Pot sale at: LITHUANIAN PRESS Corp., 193 Grand St., Brooklyn, N. Y. The Lithuanian nation.

exist without the Lithuanian language. And if our old-timers are ready to throw in the sponge, we're not!

GIRL NAMED 'MISS VIENYBE' AS HUGE THROG HAILS CHOICE

Wanda Paknis wins coveted laurels. Pleased public packs Klashus Park

Miss Wanda Paknis

MASPETH, N. Y. — Some two thousand enthusiastic Lithuanian Americans emitted a lusty cheer of approval which literally shook the walls of the immense auditorium at Klashus Clinton Park on Sunday, August 14th, when Miss Beatrice Melenaitė (Miss Vienybe of 1937) awarded a wreath of rue to Miss Wanda Paknis of Kearny, New Jersey, indicating that the latter had been chosen Miss VIENYBE 1938. Cheer after cheer resounded, enthusiasm reigned supreme as

gifts and honors were showered upon the new MISS VIENYBE and her closest rivals, the Misses Kazimiera Juskeviciute, Lucy Borakaitė and Valerie Mociute. It was a fitting climax to a memorable picnic.

Few frowns seen

Few frowns were seen within the confines of the enormous picnic grounds during VIENYBE's picnic at Klashus Park, despite the fact that the unusually warm weather was more designed for a beach party than for a picnic. But if the weather was hot, Adam Jezavitas and his Radio Orchestra were hotter, and the jitter-bugs, fox-trot fiends, polka hoppers and waltz swayers went to town with a gusto which was amazing even to this hardened observer. A children's parade started the day's program. Twenty five children participated and prizes were awarded to twenty-month-old Miss Gabija Kulbokaitė and the five years old Simėnas twins, Rita and Zelta. The twins later acted as gift bearers during the "MISS VIENYBE" contest.

Picnic successful

President Trečiokas and Editor in chief Juozas Tysliava of VIENYBE, as well as Democratic candidates Collandrelo and Mrs. Bull (Kundrotaitė) of the 14th A. D. leadership addressed the assemblage. All spoke briefly, but effectively. VIENYBE's English Editor Vitalis Buksnaitis acted as master of ceremonies, and the arrangements committee which cooperated so wholeheartedly with Mr. Smitrus, VIENYBE's manager deserves a great deal of credit for the complete success of VIENYBE's 1938 picnic.

YOU

Came like a dawn of Spring
Bringing your roseate dreams
And I
Gathered them up in ecstasy.
My eyes were still drenched with moonbeams.
Ah — Had I but known
You were a vain delusion
That your aerial fancies
Were the cold blasts of winter!
But then...
Everything was just... You!

— V. F. B.

CHEERS, JEERS AND REFLECTIONS

Leadership Needed?
WASHINGTON, D. C. — I do not believe that the younger generation is losing all interest in things Lithuanian where such interest has been nurtured in the Lithuanian home and through social contacts.

There must, naturally, be a progressive and active leadership with a definite and worthwhile program of action which takes cognizance of youth's position and interests if the younger generation is to busy itself in Lithuanian American activities.

For any Lithuanian American activities.

For any Lithuanian American organization to be worthy of its name and usefulness, it should have the following aims and purposes: First, to exert its members to be good Americans who would be proud of their Lithuanian extraction; Second, to cultivate a feeling of friendship for our kinsfolk across the way and give them our moral support and aid, especially in their times of distress; Third, to

have a constructive but disinterested concern in the progress and general well-being of Lithuanians here and abroad; Fourth, to sustain and promote a concerted interest in the Lithuanian culture and traditions and to make them known to others.

We do have Lithuanian organizations; but how many have the right spirit and a disinterested and progressively sustained leadership?

L. J. Esunas

VIENYBE English Section to Appear Wednesdays

VIENYBE's English Section will appear every Wednesday in the future instead of every Monday. Stasys E. Vitaitis, our new Editor-in-chief suggested that this change be made in order that readers of the English Section might be able to read not only of the preceding week-end's news, but also of the next week-end's occurrences.

VITALIS BUKSNAITIS, VIENYBE's English Editor

SPORTSMEN AND SPORTS

By John Jakubauskas

During the last few years many of the more prominent Lithuanian American athletes who were once familiar figures in New York boxing and wrestling circles have sought newer and greener pastures. The erstwhile New Yorkers may now be found playing extremely important roles in sporting circles all over the globe. In answer to the many requests for information regarding their whereabouts, I herewith offer the following data:

Karolis Požela (Carl Pojello) is now enjoying an extremely successful wrestling season in France; Joe Komaras has been wrestling in Argentina, Poland, England and is now pursuing his career in France, according to Zbysko, who recently returned to America; Antanas Brazauskas (Andy Brown) of Brooklyn, made quite a reputation in Boston and is now wrestling in Cleveland and Detroit; Billy Bartush, Chicago Lithuanian American giant, performed for the wrestling fraternity in Boston, New York and Baltimore, until a few months ago, when he left for Kansas; Dr. Karl Sarpalis, Chicago's wrest-

ling doctor, for the last two years has been in Houston Texas, where he is an official referee and has also been engaged in promoting; Petras Baltronis, who came over from Lithuania about three years ago and has toured nearly every American city of importance, is also to be found in Texas.

New York and New Jersey sports enthusiasts are looking forward to the special sports program which will be presented by the New Jersey Radio Hour at a picnic scheduled for September 4th at Old Cider Mill Grove. Features of the sports program will include: Four Lithuanian acrobats who participated in the Olympics held in Germany last year; Antanas Kundrotas (Andy Kandrat), who celebrates this year his thirtieth anniversary as a top-notch wrestler; Babe Cadock, wrestler; pugilists will include Justin Sirutis, Eddie Hogan, Joe Paske, and National Guard Champ, Eddie Benson. Your reporter will also be on hand to greet all you boys and girls who will turn out to give our Lithuanian sportsmen a great, big hand!

THE LITHUANIAN NATION

By T. NORUS and J. ZILIUS

8. The Lublin Union 9. Lithuania's Polonization

Following the death of Vytautas the Great, the Lithuanians still continued to elect their rulers. Svidrigela, Zigmuntas, and Casimir of the Jagellon line were elevated to the dukedom in the order named. In order to preserve the figure of a personal union between Lithuania and Poland the Poles repeatedly elected as their kings the men chosen by the Lithuanians as their grand dukes. Casimir, his son Alexander, Alexander's brother Zigmuntas, Zigmuntas' son Sigismund Augustus, all were interested with Polish crown shortly following their election to the Lithuanian Dukedom. Unable to maintain the political nexus between the two countries in any other way, the Poles adopted this method in the hope of establishing some claim on Lithuania.

Sigismund Augustus was the last of the Jagellon line, and upon him the Poles centered all their efforts in the vain attempt to effect a permanent union between the two countries. Promises of high privileges to the acquiescent Lithuanian nobility, and threats of severe punishment to the recalcitrant, preceded the convention called at Lublin in 1569. Here, over the protests of a large number of the Lithuanian delegates, the Lublin Union was formed under which Lithuania and Poland were welded into one so-called republic ruled over by the privileged nobility. Both states were presided over by one head and were permitted but one senate and one "seim" of the legislative body, which convened alternately, first in one, then in the other country. A single coat of arms was adopted, with the insignia of both countries incorporated in the seal. The customs duties between the two nations were entirely abolished. In the face of all this, however, Lithuania persisted in maintaining her own army, her own fiscal and judicial systems, and her administrative officers, such as marshal, chancellor, and others.

These dual monarchs were elected for life. They exercised little authority, and power they had none. The government was uncentralized and unstable, the affairs of the dual monarchy were in the hands of the nobility, and the peasants were reduced to the condition of serfs, owned and judged by their overlords. The murder of a serf by a noble was made punishable by a nominal fine. These magnates maintained their own armies, with which they frequently waged war against each other. Before each election the nobility bartered for privileges and concessions with the monarchical candidates, and the peasants were looked upon as chattels in the deals. The decadence of the times eventually corrupted the Lithuanian nobility, who were prone to emulate their Polish exemplars. Polish "penetration" began to make itself felt. A provision of the Lublin Union prohibited the citizens of one nation to the agreement from accepting or holding public office in the other. Nevertheless the Poles ignored this prohibition, and became more or less an element in the official life of Lithuania, where, through the channels of public office, the churches and the schools, they undertook the Polonization of the upper classes.

An intense propaganda was kept up throughout the country to disparage the Lithuanian language. The Latin language was substituted in the Academy of Vilnius (founded 1578), and the children of peasant class were barred from attending any of the higher schools. Gradually the Lithuanian nobility adopted the Polish language as their own, though the Lithuanian language continued to be used in everyday life and in literary works, especially during the period of the Reformation. In the religious field the Poles undertook to abridge the rights of the orthodox believers in Lithuania's Russian Provinces, and their incursion into this field terminated in a war with Moscow (Russia) and with the Cossacks (Ukraine).

VIENYBĖ

Organizuojamas busas į VIENYBĖS Pikniką Philadelphiajioje

Kaip jau yra žinoma, didžioji Philadelphiajios lietuvių kolonija ir didžiulė maloni vienybių šeima. VIENYBĖS dienraščio, savojo dienraščio, palaikymui, šį sekmadienį, rugpjūčio 28 d., rengia milžinišką pikniką. Piknikas įvyks gražioje Mikolaicio parke. Piknikas bus įdomus ir turiningas. Bus įdomi programa, į kurią įeina kalbos, sportas, žaidimai, loterija, muzika, šokiai ir žaidimai. Į pikniką atvyks ir kitos tolimesnės kolonijos.

Is Brooklyno organizuojamas didžiulis busas. Organizacijai vykdyti ir maloniai pasisvečiuoti vaišingųjų philadelphiečių tarpe, prašome tuojau registruotis VIENYBĖS administracijoje. Pinigai įmokami iš anksto, kad sudaryti tikrą ekskursantų sąrašą.

Susilaukė įpėdinio

Jonas ir Marija Kairiai, gyveną 18 Irving Ave., Brooklyn, N. Y., susilaukė įpėdinio — sūnaus, p. Kairių sūnus buvo pakrikštytas Apreiškimu parapijos bažnyčioje, vardu Leonas. Krikšto tėvais buvo Antanas Kairys ir Florence Kasietaitė.

Jonas Kairys yra vedėju Thom McAn parduotuvėje.

16 valandų atostogavo

Senas visuomenės veikėjas, visiems gerai žinomas Juozas Ginkus, su savo šeima pirmą kartą savo gyvenime buvo išvažiavęs atostogauti.

Atostogauti buvo išvažiavęs į "tolimąjį" Jones Beach. Atostogose išbuvo 16 valandų ir 49 minutes.

Po tokių atostogų p. Juozas Ginkus jaučiasi dešimt metų jau nesniu.

Dr. H. MENDLOWITZ

Perkė savo Williamsburgo ofisą į
522 BEDFORD AVE
netoli Taylor St.
BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVERgreen 7-1312
PRIEMIMO VALANDOS:
nuo 1 val. iki 3 val. p. p.
ir nuo 7 v. vak. iki 8 vak.
FLATBUSH OFISAS:
2220 Avenue J

PARSIDUODA MŪRINIS NAMAS

Harrison, N. J. lietuvių apgyventoje apylinkėje, penkių šeimynų po šešis šviesius kambarius ir krautuvę, su įtaisymais, prie didelės biznio gatvės, skersai milžiniško fabriko, bizniui tinkamai įrengtas, su dviem dideliais langais ir prie biznio gyvenamaisiais kambariais. NAMAS parduodamas labai prienamomis išlygomis. Tuojau kreipkitės šiuo adresu:

A. S. TREČIOKAS
Tel.: MArket 2-4867 314 Walnut St., Newark, N. J.

TARZANAS UGNyje

46.—Kalėjimo sargas ramiai priėjo prie Tarzano durų ir sako:—„Baltojo pono kambarys tikrai permažas. Tikrai gaila, kad toks judrus ponas neturi pakankamai vietos pasivaikščioti. Prašau išeiti į koridorius ir pasivaikščioti mano prežyroje. Tas nėra draudžiamas. O sveikatai labai naudinga.“

Tarzanas neišsivadė, kad jis labai nudžiugo tuo sargo pasišlymu. Juk čia kaip tik patitaiko proga, kurios jis taip seniai laukia. Juk jei jau kartą bus išėita iš kambario, tai šimtą kartų lengviau pasprukti, negu kad išlaužiant duris, ar langą. Nors ir čia pavojaus daug, bet bandyti lengviau.

Sargas atrakino kalėjimo kambario duris. Bėzdžionių valdovas ramiai išėjo į koridorius ir pradėjo lėtai vaikščioti, kad nesukelti sargo nužvalgos. O tuo pat metu papirkė sargas rengėsi įvykdyti gudriai sugalvotą Abdul Keb'o planą nužudyti Tarzaną nesukeliant jokio įtarimo.

Atsisukus Tarzanui į kitą pusę bus labai lengva paleisti šūvį į jo pakaušį ir vėliau pasišikinti, kad kalnys mėgino pabėgti, o aš, eidamas savo sargybines pareigas, nušoviau jį. Taip manydamas kalėjimo juodasis sargas pamažu išsitraukė iš makšty savo tarnybinių revolverį nedoram veikimui.

Kas bus toliau — žiūrėkite kitame Vienybės numeryje

VIENYBĖS DIENRAŠČIO NAUDAI PARENGIMAS GERAI PAVYKO

CRANFORD, N. J. — Amerikos Lietuvių Piliiečių Klubas, Bayonne, N. J., suruošė 7-tą metų VIENYBĖS naudai didelį išvažiavimą, kuris įvyko P. Vaičionio ūkyje, Meadaw Grove, perėitą sekmadienį, rugpjūčio 21 d. Žmonių privažiavimų nemažai ir jų tarpe teko matyti net ir iš gana tolokai atvažiavusių. Tiesa, nedaug buvo vienybičių iš Brooklyn, N. Y. Kiek teko patirti, tai rengėjai tuomi nepatenkinti.

Pasiteiravęs susizinojau, kad daugelis vienybičių yra išvažiavę atostogų, o kitiems pasitaikė kiti svarbūs reikalai. Redakcijos štabas pasikeitė ir dėl to negalėjo pribūti nė seni, nė nauji redaktoriai.

VIENYBĖS dienraščio pirminkas A. S. Trečiokas dalyvavo ir gana gerą kalbą pasakė. Kalbas pasakė dar ir sekantis vienybičiai: S. F. Gudas, brooklynietis radio valandos vedėjas V. Matusevičius, Juozas Ratus, Pranas Šidvydas, Izidorius Kalanta ir Liūdas Česna. Programą atidarė ir vedė ALPK pirm. V. Brundza.

DAUGIAU DRAUGINGUMO SU CENTRAL BROOKLYNIEČIAIS

Nežinau dėl ko kokios tai priežasties VIENYBĖS štabo ryšiai su Central Brooklyn lietuviams buvo kaip ir nutrūkė. Į Central Brooklyną, į tą linkmų ir draugiškų žemaičių koloniją nuvykęs, visuomet gali jaustis esant svečiuose ir vaisėse.

Pavyzdinį paimkime Central Brooklyn biznierių:

L. Aleksėjus, gražios užėigos savininkas, 33 Hudson Ave.

D. Raskevičius, valgomų daiktų krautuvės savininkas, 38 Hudson Ave.

V. Kriaučiūnas, gražios užėigos savininkas, 50 Hudson Ave.

K. Bagdonas, Drabužių krautuvė, 53 Hudson Ave.

F. Block, valgomų daiktų krautuvė, 59 Hudson Ave.

J. Bakanauskas, gražios užėigos savininkas, 55 Hudson Ave.

T. Kulber, užėigos savininkas, 85 Hudson Ave.

Šie visi biznierių yra nuosirdūs lietuvių reikalų ir lietuviškų laikraščių rėmėjai, jie yra VIENYBĖS geri draugai. Tik daugiau draugiškumo su jais.

Yra ir daugiau biznierių, klubų ir draugijų bei veikėjų, reikia su jais sueti į artimą ir draugišką pažintį.

Vienybičiams yra būtinas reikalas kas mėnesį bent kūrį vakarą turėti savo pramogėse Central Brooklyn. Tokios pramogės gali vykti sekmadienį vakarais iš eilės pas visus užėigų savininkus, klubų svėtinėse. Į tokias nors ir nedideles pra-

pasikalbėjus su parengimo komisijos pirm. V. Brunza sužinojau, kad į šio parengimo komisiją Klubas buvo išrinkęs 3 narius: Brunzą, Kalantą ir Navicką. Daugiausiai darbavosi Vincas Brunza ir Izidorius Kalanta. Klubas taigi buvo pasiryšęs išvažiavimo biznio komisijon parduoti įvairius užkandžius ir gėrimus, sekantius savo narius: Petrą Grikštą, Juozą ainoarą, Sį Mackų ir ponias: Paulauskiene, Radzevičienę, Kalantiene ir Marcinkienę. Reikia pasakyti, kad visi darbininkai nuosirdžiai savo pareigas ėjo. — vakarą prisirinko daug jaunimo ir visi linksminosi iki vėlumos.

Šiame išvažiavime, kaip ir kituose visuomeniškuose rengimuose, teko matyti visus veiklesnius visuomenės darbuotojus: pp. Paknius su jų dukrele MISS VIENYBĖ, pp. Putinai, pp. Budreckiai, pp. Dilai, pp. Ribinskai, pp. Liubinskai, p. V. Boreika, p. J. Garolis, prof. J. Žilevičius, ir daugelis kitų. Koresp.

mogėles, kurios bus rengiamos tikslu susipažinti, pasikalbėti ir susidraugauti, nors sueis ir neskaitylingi būreliai, bet jos bus reikšmingos ir naudingos. Laikraščio redaktoriai tose pramogėse gaus daug naujų minčių, ras daug gerų draugų ir korespondentų, o pats laikraštis susilauks daug gerų rėmėjų.

Taipgi tokius draugiškus susijimus pramogėse VIENYBĖ privalo rengti ir kitose Brooklyn dalyse ir Maspeth. Zemaitis

TURĖSIMĖ DIDELI, IDOMŲ IR LINKSMŲ PIKNIKŲ

Rugsėjo 4 dieną bus nepaprasta diena Didžiojo New Yorko lietuviams, nes tą dieną Klasčiaus Parke, Maspeth, N. Y. įvyksta nepaprastas SLA Penkto Apskričio piknikas. Šis piknikas žymiai skirsis nuo visų kitų piknikų. Tai bus draugiškumo, pasilinksminimo ir dovanų piknikas.

Šiame piknike bus proga netikėtai skaitlingiems SLA nariams bendroje grupėje suėjus pasilinksinti, bet bus nepaprasta proga būti liūdininkais išrinkime gražuolės, kuri bus apdovanota ir apvainikuota kaip Miss SLA.

Šio pikniko įvairumai bus se kam:

Bus renkama gražuolė lietuvaite. Laimėjusią apdovanosime gražia sidabro taure. Gražuolės rinkimo teisėjais bus: Tėvynės redaktorius Kl. Jurgelionis ir V. Bukšnaitis. Jie prie savęs pasiskirs ir kitus teisėjus.

Bus polkos kontestas. Lai-

mėjusi pora gaus dovaną.

Visi pikniko dalyviai su įžangos tikietais turės proga gauti dovanas. Pirmą dovaną \$25.00, antrą \$20.00, trečią \$15.00, ketvirtą \$10.00, penktą \$5.00. Kitos penkios dovanos SLA Albumas kiekvienam.

Visi SLA nariai ir visi lietuviai esate prašomi, kad šiame piknike jūsų dukterys dalyvaudų konteste. Mūsų piknike išrinkta gražuolė bus tiek pagerbta, kokios garbės dar nėra viena išrinkta gražuolė niekada negavo. Piknikan įžanga tik 40 centų.

ANSTOLIS RUOŠIA VARŽYTINES Už nesumokėtas skolas ir mokesčius, aš parduosiu iš varžytinių, 1938 metais rugpjūčio mėn. 24 d. 3 val. po pietų, 158 Grand Str., Brooklyn, N. Y. Bar and Grill visas teises ir turą, kuris priklauso Sydney Straus, Catherine Martini ir Charles Looser. HARRY MAYERS — City Marshal

"DIRVA"

Tautinis savaitinis laikraštis, eina 23-ti metai Redaguoja žinomas rašytojas K. S. KARPIUS

Prenumerata metams: Amerikoje \$2.00 Pusei metų \$1.00

Ekstra: kurie vasaros metu išsirašys DIRVĄ, už \$2.00 gaus per 15 mėnesių.

Susipažinimui viena laikraščio laida siunčiama dykai.

Adresuokite:

"DIRVA" 6820 Superior Ave. Cleveland, Ohio.

Clement Voketaitis ADVOKATAS

50 COURT STREET, Brooklyn, N. Y. Tel. 1 Triangle 5-3622 168 GRAND STREET, Tel. 1 Evergreen 8-7179

VIENYBĖS KELEIVIŲ IR INFORMACIJŲ BIURAS

LAIVAKORTĖS IŠ IR Į LIETUVĄ PINIGŲ SIUNTIMAS DOKUMENTAI SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Kreipkitės su pilnu pasitikėjimu Patarimai ir įvairios informacijos VIENYBĖ TRAVEL BUREAU 193 Grand Street Brooklyn, N. Y.

TURIZMO IR APDRAUDOS BIURAS

- Laivakortės greičiausiais laivais į visas šalis
- Greitas ir saugus pinigų siuntimas į visas šalis
- Generalinė apdrauda.—Namai, automobiliai
- Nuosavybių pardavimas ir administravimas
- Importavimas ir eksportavimas į ir iš Lietuvos
- Atliekamū visi reikalai, kokiais tik kas kreipiasi
- Notaras—Tvirtina visokius dokumentus

A. S. TREČIOKAS

314 WALNUT STREET, NEWARK, N. J. kamps Adams Street TELEFONAS: MA:ket 2-4867 arba Bigelow 2-1093

BIZNIERIŲ DEMESIUI

BIZNIERIAI! Jau laikas užsisakyti kostumeriams kalendorius 1939 metams.

LAIKO NEDAUG! PASISKUBINKITE! Didelis pasirinkimas visokių rūšių ir dydžių Pavyzdžių ir kainaraščių reikalaukite:

LITHUANIAN PRESS CORP.

193 Grand Str., Brooklyn, N. Y. Tel.: EVERgreen 7-7840

BROOKLYN LABOR LYCEUM

SALE IR PARKAS Vedėjas J. H. HOFMANN, 947-959 Willoughby ave BROOKLYN, N. Y.

Didelės ir mažos salės baliams, koncertams, vestuvėms ir susirinkimams. Parkas piknikams ir žaidimams.

Didelė moderniška scena—Moderniški įrengimai — Gražūs kambariai Telefonas STagg 2-3842

SALDINIŲ KRAUTUVĖ

Didelis pasirinkimas geriausių saldinių dėžėse iš Amerikos. Taip pat galite gauti saldinių ir iš LIETUVOS

Namie gaminti ledai (Ice Cream) Geriausi užkandžiai

ALUS IŠ KRANO IR BONKUTEMIS JUOZAS GINKUS

495 Grand Street, Brooklyn, N. Y. EVERGREEN 7-2306

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

MATTHEW P. BALLAS (BIELIAUSKAS)

660 Grand St., Brooklyn, N. Y. NOTARY PUBLIC Tel STagg 2-5043

STEPHEN AROMISKIS (ARMAKAUSKAS)

423 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y. Tel. EVERgreen 7-4335 Kopyčia Laidotuovėms

A. VALANTIEJUS

54-41-72nd St., Maspeth, L. I., N. Y. NOTARY PUBLIC Tel. NEWton 9-4464

BARRY P. SHALINS (BALINSKAS)

84-02 Jamaica Ave., Brooklyn, N. Y. Tel. Virginia 7-4499 Kopyčia Laidotuovėms

JUOZAS GARŠVA

231 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y. KOPYLIČIOS LAIDOTUVŲMS Tel. EVERgreen 8-9770

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomoja automobilius įvairiems reikalams

Edgar Rice Burroughs, vertė Pijus Bukšnaitis